

[Sigsgaard.]

hederne i Frankrig i maj og ungdommens voksende utilfredshed med systemet herhjemme gav i juli statsministeren anledning til i et interview med Berlingske Tidende at fremsætte nogle opsigtsvækkende bemærkninger. Han sagde bl. a.:

„Ungdommen har ret og pligt til at kritisere mig og min generation sønder og sammen. Men jeg advarer den mod at provokere gennem overgreb mod samfundsordenen. Det vil give bagslag, og de revolutionære tilbøjeligheder vil blive mødt med tilsvarende reaktionære tilkendegivelser, og det bliver reaktionen, der kommer til at sejre.“

„Hvorfor?“ spørger intervieweren, og statsministeren svarer:

„Fordi den repræsenterer de besiddende. Der er noget at forsvare.“

Statsministeren siger altså her, at så længe ungdommen nøjes med at kritisere, har han ingen indvendinger. Og det kan han roligt sige. De besiddende, han omtaler, behersker næsten hele dagspressen og skal nok sørge for, at de oprørske meninger ikke kommer for langt ud. Informationen og den politiske oplysning er så elendig, at de gamle partier forholdsvis let kan sikre sig mod, at de nye kræfter får en repræsentation af nogen betydning i folketinget. Men vil ungdommen alligevel prøve på at ændre forhold i samfundet ved demonstrationer, aktioner eller strejker, så vil reaktionen aktivt bekæmpe den, truer statsministeren. Hvem er da denne reaktion? Statsministeren oplyser, at det er de besiddende. Klart svar. Næste spørgsmål bliver: hvem repræsenterer de besiddende politisk? Det gør, som alle ved, først og fremmest de borgerlige partier. Det, statsministeren reelt siger, er altså, at de borgerlige partier repræsenterer reaktionen her i landet, og at denne reaktion inklusive de borgerlige partier med alle midler, herunder vold, vil bekæmpe forsøg på gennem de aktionsformer, jeg har nævnt, at ændre samfundet.

Det er rene ord for pengene, og det kan ikke undre, at udtalelsen af mange opfattes som stærkt provokerende, også af mange i statsministerens parti. Statsministeren stiller de unge og alle andre venstreorienterede over for det frie valg mellem at acceptere det bestående eller at blive underkastet et

åbenlyst reaktionært styre. Det ligner det valg, gaullisterne i juni stillede det franske folk over for: de Gaulle eller Patakos.

Man kunne have håbet, at de radikale dog havde bevaret lidt af deres identitet og i stedet for at true havde prøvet at gennemføre i hvert fald noget af den demokratisering, ungdomsoprørerne og mange andre ønsker. Det begyndte med kravene om uddannelsesreformer. De studerende forlangte indflydelse på studiernes tilrettelæggelse og indhold. I stedet for kandidatfabrikker beregnet på produktion af veltilpassede upolitiske unge til brug for erhvervslivet og administrationen ønskede de fri, engagerede, meningsfulde studier.

Men deres kritik går videre. Den retter sig mod de autoritære tendenser i samfundet i det hele taget og mod den ulige behandling af de forskellige befolkningsgrupper. Det sidste kom klart til udtryk på Danske studerendes Fællesråds kongres for nylig, hvor man vedtog en erklæring, der udtrykte solidaritet med arbejderne i deres kamp for demokrati på arbejdspladsen. Dermed indså man, at demokrati i virksomhederne og demokrati på læreanstalterne i sidste ende er to sider af samme sag. Den dag kommer også, da de to grupper og deres ligestillede vil indse, at et sandt demokrati ikke kan gennemføres under det nuværende samfundssystem, hvor et mindretal dominerer befolkningens flertal økonomisk. Virkeligt demokrati på arbejdspladserne forudsætter demokratisering af ejendomsforholdene. Når befolkningens flertal kommer til klarhed over dette, er den tid kommet, hvor samfundsordenen, som statsministeren vil lade reaktionen forsvare, vil blive angrebet. For ejendomsforholdene og magtfordelingen, der giver de besiddende deres privilegier, er vel en del af det, statsministeren forstår ved samfundsordenen.

Også andre grupper vågner i denne tid op til politisk bevidsthed. Lærlingene har således erkendt, hvor urimelig dårligt de er stillet i forhold til andre unge under uddannelse, og hvor rystende dårlig deres uddannelse ofte er.

Det var på tide, studenternes solidaritetserklæring med arbejderne kom. Man kan kun beklage, at den blev vedtaget med et så beskedent flertal. Alt for længe har de svævet alt for frit i åndernes rige. Der er brug